EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 10.6.2016
COM(2016) 383 final

2016/0180 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o evropském rámci kvalifikací pro celoživotní učení, kterým se zrušuje doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Důvody a cíle návrhu

V dnešním i zítřejším světě potřebují lidé náročnější a širší soubor dovedností pro práci, komunikaci, přístup k informacím, výrobkům a službám a pro účast na společenském a občanském životě.

Řádné pochopení a zhodnocení nabízených dovedností má zásadní význam při pomoci jednotlivcům k tomu, aby po celý svůj život získávali a aktualizovali dovednosti během přechodů mezi různými typy a úrovněmi vzdělávání, mezi vzděláváním a zaměstnáním a mezi různými zeměmi. Tímto způsobem lze dosáhnout lepší shody mezi nabídkou dovedností a potřebami trhu práce.

Kvalifikace vyjadřují to, co lidé znají, čemu rozumějí a co jsou schopni vykonávat. Mohou nabývat různých forem, například mohou mít podobu diplomu či osvědčení. Transparentnost toho, co se lidé prostřednictvím kvalifikace skutečně naučili („výsledků učení“), je klíčová, máme-li zajistit, aby jednotlivci a zaměstnavatelé přikládali kvalifikacím odpovídající hospodářskou, sociální a akademickou hodnotu.

Kvůli rozdílům mezi systémy vzdělávání a odborné přípravy v EU je obtížné posoudit, co určitá osoba, která je držitelem kvalifikace z jiné země, zná, čemu rozumí a co je schopna vykonávat v kontextu učení nebo práce. Nedostatečné porozumění narušuje „důvěru“ v kvalitu a obsah kvalifikací získaných v jiném členském státě. Totéž se týká kvalifikací udělených mimo formální systém a kvalifikací přiznaných mezinárodními subjekty a organizacemi. Nedostatečná důvěra v takové kvalifikace omezuje příležitosti k profesnímu rozvoji, náboru a kariérnímu postupu a příležitosti k dalšímu vzdělávání pro pracovníky a studující s danými kvalifikacemi, což vytváří překážky pro mobilitu pracovníků a studujících v EU v rámci členských států i přes jejich hranice.

K řešení těchto rozdílů potřebujeme mechanismus, který je schopen porovnávat vnitrostátní systémy kvalifikací a zajistit, aby bylo možné snadno pochopit a srovnat výsledky učení u každé kvalifikace.

Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní učení (ERK)[1] byl zřízen v roce 2008 doporučením Evropského parlamentu a Rady. Jeho cílem bylo zvýšit transparentnost, srovnatelnost a přenositelnost kvalifikací lidí v Evropě.

Doporučení vytvořilo společný referenční rámec o osmi evropských obecných úrovních dosaženého vzdělání, který slouží jako „převodní tabulka“ mezi vnitrostátními systémy kvalifikací. Každá úroveň je vymezena pomocí znalostí, dovedností a kompetencí v poměrně abstraktním vyjádření. Jsou zahrnuty všechny druhy a úrovně vzdělávání a odborné přípravy, včetně těch, které vyplývají z formálního vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních, ale i kvalifikace ze soukromého sektoru a mezinárodní (odvětvové) kvalifikace. Úroveň 1 představuje nejnižší úroveň znalostí, úroveň 8 pak nejvyšší. V zásadě mohou k výsledkům učení, které odpovídají uvedeným osmi úrovním, vést veškeré možné způsoby učení, včetně neformálního a informálního učení.

[1] Úř. věst. C 111, 6.5.2008, s. 1.

Srovnání vnitrostátních úrovní kvalifikací s osmi úrovněmi evropského rámce kvalifikací probíhá pomocí postupu označovaného jako „přiřazování“. V tomto kontextu jsou kvalifikace nejprve začleněny do vnitrostátního rámce kvalifikací (klasifikujícího vnitrostátní kvalifikace a jejich úrovně) a následně jsou pomocí převodní tabulky evropského rámce kvalifikací jejich úrovně srovnány napříč EU.

Doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 vyzvalo členské státy, aby:

(1) do roku 2010 uvedly své systémy a úrovně kvalifikací do vztahu osmi úrovněmi evropského rámce kvalifikací,

(2) do roku 2012 uváděly na nově vydaných osvědčeních/diplomech a/nebo dodatcích k osvědčením/diplomům úrovně evropského rámce kvalifikací.

Doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 se blíží svému plnému provedení. Evropského rámce kvalifikací se nyní účastní celkem 39 zemí, což vyjadřuje míru závazku dosáhnout celkového cíle transparentnosti a srovnatelnosti kvalifikací v celé Evropě. Do začátku roku 2016 dokončilo 22 členských států a pět třetích zemí proces přiřazování jejich vnitrostátních úrovní kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací. Tři členské státy předložily první přiřazovací zprávu, jejich zprávy však dosud procházely postupem schvalování v poradní skupině pro evropský rámec kvalifikací. Zbývající tři členské státy plánovaly přiřazování na rok 2016. S výjimkou Itálie všechny země přiřadily své úrovně kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací prostřednictvím vnitrostátních rámců kvalifikací. Kromě toho do začátku roku 2016 uvádělo úrovně evropského rámce kvalifikací na osvědčeních a diplomech patnáct zemí, přičemž do konce roku 2016 se očekává rychlý nárůst.

Evropský rámec kvalifikací je významnou hnací silou rozvoje vnitrostátních rámců kvalifikací. Tento rozvoj zahrnuje i související posun směrem k výsledkům učení a odklon od udělování kvalifikací na základě vstupních faktorů, jako je doba trvání studia nebo počet hodin strávených ve škole. Toto systémové zavádění popisů výsledků učení pro všechny úrovně a druhy kvalifikací se stává klíčovým prvkem pro modernizaci politik a postupů vzdělávání a odborné přípravy a vytváří příležitosti k flexibilnějším vzdělávacím drahám pro jednotlivce.

Přestože bylo doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 prováděno úspěšně, nebylo plně dosaženo jeho cílů v oblasti transparentnosti, srovnatelnosti a přenositelnosti kvalifikací. Hlavní důvod spočívá v omezeních doporučení samotného. Doporučení o evropském rámci kvalifikací by proto mělo být revidováno s cílem řešit následující významné problémy:

<u>Ne všechny země přiřadily celý svůj systém kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací, přestože je zastřešující koncepcí</u>

Některé země zaměřily své přiřazování pouze na oblast odborného vzdělávání a přípravy, zatímco jiné země do tohoto procesu nezačlenily svůj systém všeobecného vzdělávání. Ještě různorodější situace existuje v oblasti soukromých, neformálních a mezinárodních kvalifikací, které v některých zemích jsou součástí vnitrostátních rámců kvalifikací, v jiných však nikoli. Stávající doporučení nenabízí žádné prostředky, které by zaručily, aby byly všechny druhy kvalifikací (včetně kvalifikací ze soukromého sektoru) součástí vnitrostátních rámců kvalifikací. Kromě toho se systémy a rámce kvalifikací časem postupně mění a doporučení neobsahuje výzvu členským státům, aby přiřazování svého vnitrostátního rámce kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací průběžně aktualizovaly.

Významné rozdíly mezi zeměmi v popisu obsahu obdobných kvalifikací

Neexistuje žádný společný evropský vzor pro popis kvalifikací a jejich výsledků učení: to ztěžuje jejich srovnatelnost. Kromě toho je často obtížné najít informace o obsahu určité kvalifikace, neboť obecně nejsou ani systematicky zařazeny v databázích a registrech kvalifikací, ani nejsou sdíleny na evropské úrovni. Komise a členské státy se na technické úrovni dohodly na předkládání minimálního souboru informací. Tento soubor by obsahoval nejen informace o výsledcích učení daných kvalifikací, ale i informace týkající se zajišťování kvality a případných kreditů.

Omezení výrazu „kompetence" na význam „samostatnost a odpovědnost"

Výraz „kompetence" použitý v kontextu deskriptorů výsledků učení ve třetím sloupci deskriptorů evropského rámce kvalifikací[2] v příloze II doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 je omezen na význam „samostatnost a odpovědnost". To není v souladu se zastřešující definicí kompetencí obecně užívanou v evropských politikách vzdělávání a odborné přípravy, jež je formulována v příloze I doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008: „*prokazatelná schopnost používat znalosti, dovednosti a osobní, sociální nebo metodické schopnosti při práci a studiu a v profesním nebo osobním rozvoji*".

Důvěra v kvalitu a úroveň kvalifikací přiřazených k evropskému rámci kvalifikací

Tato důvěra je nezbytná pro podporu mobility studujících a pracovníků v rámci odvětvových a zeměpisných hranic i napříč nimi. Stávající společné zásady zajišťování kvality však odkazují na zajišťování kvality obecně, a nikoli konkrétně na kvalifikace přiřazené k evropskému rámci kvalifikací. Kromě toho se i přes zastřešující povahu evropského rámce kvalifikací jeho zásady zajišťování kvality (příloha III doporučení z roku 2008 o evropském rámci kvalifikací) týkají jen odborného vzdělávání a odborné přípravy a vysokoškolského vzdělávání, a proto neplatí pro kvalifikace:

– vyplývající ze všeobecného vzdělávání,

– vyplývající z validace neformálního a informálního učení v soukromém sektoru,

– mezinárodní kvalifikace (ať odvětvové, či jiné).

To brání důvěře mezi členskými státy napříč plným spektrem kvalifikací.

Neexistují společné režimy pro přenos a akumulaci kreditů u kvalifikací přiřazených k evropskému rámci kvalifikací

Ačkoli si evropský rámec kvalifikací klade za cíl prosazovat flexibilní vzdělávací dráhy a zaměřuje se na výsledky učení nezávisle na tom, kde byla kvalifikace získána (tj. v jakémkoli odvětví prostřednictvím formálního vzdělávání nebo validace neformálního a informálního učení), neexistují společné režimy pro přenos a akumulaci kreditů u kvalifikací přiřazených k evropskému rámci kvalifikací. Z toho důvodu je obtížnější přecházet z jednoho systému učení do jiného, a to jak v rámci členských států, tak mezi nimi. Tyto přechody však mají zásadní význam pro jednotlivce, kteří v průběhu celého svého studijního a pracovního života podstoupí více přechodů.

Narůstající počet mezinárodních (odvětvových) kvalifikací na základě norem, které vypracovaly mezinárodní společnosti nebo odvětvové organizace

[2] „Kompetence" jsou v souvislosti s evropským rámcem kvalifikací popisovány ve smyslu odpovědnosti a samostatnosti.

Narůstající internacionalizace hodnotových řetězců výrobků a služeb vedla k narůstajícímu počtu mezinárodních (odvětvových) kvalifikací, průmyslem zajišťované odborné přípravy a certifikací, které se opírají o normy, jež vypracovaly mezinárodní společnosti nebo odvětvové organizace, například rámec kompetencí v oblasti práce s počítačem nebo odvětvové rámce pro bankovnictví a svářečství.

Stávající doporučení stanoví, že mezinárodní odvětvové organizace by měly být schopny uvést své systémy kvalifikací do vztahu se společným evropským referenčním rámcem, a tak ukázat, jaký mají mezinárodní odvětvové kvalifikace vztah k vnitrostátním systémům kvalifikací. Doporučení však neuvedlo výslovná ustanovení týkající se způsobu, jakým by mělo být tohoto přímého vztahu k evropskému rámci kvalifikací dosaženo. Vzhledem k tomu, že neexistuje společný postup, začlenily některé členské státy určité mezinárodní (odvětvové) kvalifikace do svých vnitrostátních rámců kvalifikací. V důsledku toho by tatáž kvalifikace musela dodržovat všechny vnitrostátní postupy, což vytváří vysoké riziko nesouladu mezi zeměmi, konkrétně riziko toho, že téže kvalifikaci budou přiřazeny různé úrovně evropského rámce kvalifikací. Z uvedeného stavu vyplývá i vysoká správní zátěž pro mezinárodní (odvětvové) organizace, neboť by musely přijmout všechny vnitrostátní postupy a požadavky týkající se zajišťování kvality.

Společné rámce odborné přípravy vycházející z úrovní evropského rámce kvalifikací

Směrnice o uznávání odborných kvalifikací (2005/36/ES) stanoví, že Komise může v aktech v přenesené pravomoci stanovit společné rámce odborné přípravy pro povolání regulovaná na vnitrostátní úrovni jako minimální soubory výsledků učení na základě úrovní evropského rámce kvalifikací. Kvalifikace splňující příslušný společný rámec odborné přípravy budou automaticky uznávány v celé EU. Toto ustanovení je nové a žádné společné rámce odborné přípravy dosud nebyly zavedeny. Směrnice nestanoví, jak budou společným rámcům odborné přípravy přiřazovány úrovně evropského rámce kvalifikací.

Vztahy mezi evropským rámcem kvalifikací a vnitrostátními rámci kvalifikací ve třetích zemích

Evropský rámec kvalifikací je zdrojem inspirace pro rozvoj vnitrostátních rámců kvalifikací a pro rozvoj metarámců mimo EU. Několik třetích zemí vyjádřilo zájem přiřadit své systémy k evropskému rámci kvalifikací nebo je s evropským rámcem kvalifikací sladit, aby tak umožnily srovnatelnost svých kvalifikací s kvalifikacemi EU. Přestože do EU proudí a z EU odcházejí stále větší počty studujících a pracovníků, neobsahuje doporučení o evropském rámci kvalifikací žádné ustanovení, které by umožňovalo formální sladění s rámci třetích zemí. V praxi to brání formálnímu srovnání kvalifikací ze třetích zemí s kvalifikacemi udělovanými v EU.

Nedostatek srovnatelnosti kvalifikací udělovaných v EU s kvalifikacemi ze třetích zemí narušuje důvěru v zahraniční kvalifikace a ztěžuje jejich uznávání. Znevýhodňuje migranty s kvalifikací získanou v zahraničí (včetně uprchlíků) při získávání zaměstnání oproti státním příslušníkům dané země a poškozuje jejich příležitosti k odbornému rozvoji a kariérnímu postupu. Tato situace se týká lidí s kvalifikacemi ze třetích zemí, kteří přicházejí do EU, stejně jako lidí s kvalifikacemi z EU, kteří odcházejí do třetích zemí. Pokud jde o více institucionální úroveň, dohody o přidružení mezi EU a třetími zeměmi, jako je Maroko, Ukrajina, Gruzie a Moldavsko, obsahují ustanovení o spolupráci týkající se přiřazování kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací. Nebyly však zavedeny žádné správní mechanismy, které by zajistily provádění těchto ustanovení.

Správa evropského rámce kvalifikací

V návaznosti na přijetí doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 zřídila Komise neformální odbornou skupinu (poradní skupinu pro evropský rámec kvalifikací), která má zajistit celkovou soudržnost a podporu průhlednosti procesu vztahování systémů kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací. Doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 vyzvalo členské státy, aby na vnitrostátní úrovni zřídily národní koordinační střediska evropského rámce kvalifikací za účelem podpory a koordinace transparentního přiřazování vnitrostátních systémů kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací.

Poradní skupina pro evropský rámec kvalifikací je účinnou platformou pro podporu výměny informací a spolupráce v rámci sítí mezi zeměmi a podpořila postup přiřazování stanovením kritérií přiřazování. Nedostatečná koordinace správních struktur EU v oblasti činností celkově souvisejících s dovednostmi a kvalifikacemi však brání dosažení další účinnosti a součinnosti mezi evropským rámcem kvalifikací a ostatními nástroji pro transparentnost na úrovni EU a vnitrostátní úrovni (například Europass a evropská klasifikace dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání).

Cíle návrhu

Tento návrh se opírá o výsledky, kterých dosáhlo doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008. Zajišťuje kontinuitu postupů, které zahájily jednotlivé země, aby své vnitrostátních rámce a úrovně kvalifikací přiřadily k evropskému rámci kvalifikací. Jádro postupu evropského rámce kvalifikací, jmenovitě přiřazování vnitrostátních rámců kvalifikací a jejich úrovní k evropskému rámci kvalifikací, zůstává v platnosti. Návrh se snaží evropský rámec kvalifikací dále rozvinout a zvýšit jeho účinnost, aby zaměstnavatelům, pracovníkům a studujícím pomohl lépe pochopit vnitrostátní a mezinárodní kvalifikace a kvalifikace ze třetích zemí. Iniciativa by tak měla přispět k lepšímu využívání dostupných dovedností a kvalifikací ve prospěch jednotlivců, trhu práce a hospodářství.

Konkrétněji, cíle návrhu jsou následující:

- posílit stávající proces přiřazování vnitrostátních systémů a úrovní kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací,
- zlepšit transparentnost, srovnatelnost a chápání kvalifikací jednotlivců,
- zajistit, aby různé země prováděly evropský rámec kvalifikací jednotněji,
- zlepšit šíření evropského rámce kvalifikací a informování o něm,
- podpořit flexibilní vzdělávací dráhy a hladké přechody v rámci systémů vzdělávání a odborné přípravy a mezi nimi a mezi vzděláváním / odbornou přípravou a zaměstnáním,
- v další fázi zlepšit transparentnost, chápání a srovnatelnost kvalifikací ze třetích zemí s kvalifikacemi udělovanými v EU,
- zajistit účinnější správu evropského rámce kvalifikací na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni.

Iniciativa není součástí Programu pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT).

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Návrh je jednou z iniciativ v rámci nové agendy dovedností pro Evropu a doplňuje ostatní akce navrhované v této souvislosti:

– Doporučení Rady, které vyzývá členské státy, aby zavedly záruku k získání dovedností[3]. Záruka k získání dovedností bude nabízena dospělým, kteří opustili počáteční vzdělávání nebo odbornou přípravu, aniž dokončili vyšší sekundární vzdělání nebo jeho ekvivalent (úroveň 4 evropského rámce kvalifikací). Záruka jim poskytne přístup ke způsobům rozšiřování dovedností, které jim umožní získat minimální úroveň gramotnosti, matematické gramotnosti a digitálních dovedností a/nebo širší soubor dovedností vedoucí ke kvalifikaci úrovně 4 evropského rámce kvalifikací.

Návrh je také v souladu s ostatními evropskými politikami a iniciativami v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti, a to konkrétně s těmito:

– rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES o jednotném rámci Společenství pro průhlednost v oblasti kvalifikací a schopností, které stanoví rámec, jenž lidem pomáhá prezentovat své dovednosti a kvalifikace[4],

– nové priority strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy do roku 2020, které stanovila společná zpráva o „vzdělávání a odborné přípravě 2020“ přijatá v roce 2015[5]. Zpráva vyzývá k dalšímu rozvoji evropského rámce kvalifikací za účelem zvýšení transparentnosti a srovnatelnosti kvalifikací,

– doporučení Rady ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení[6], které vyzývá členské státy, aby zavedly režim validace neformálního a informálního učení, který bude napojen na vnitrostátní rámce kvalifikací. Tento režim, který by měl být v souladu s evropským rámcem kvalifikací, by měl být zaveden nejpozději v roce 2018. Podle doporučení by jednotlivci měli mít možnost získat úplnou nebo částečnou kvalifikaci na základě validovaných výsledků učení získaných mimo formální systémy vzdělávání a odborné přípravy,

– vícejazyčná evropská klasifikace dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání (ESCO). Jak evropská klasifikace dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání, tak evropský rámec kvalifikací budou používat stejný formát pro elektronické zveřejňování údajů o kvalifikacích (obsažen v příloze VI návrhu),

– evropské normy a hlavní směry pro zajišťování kvality vysokoškolského vzdělávání[7], vypracované v kontextu Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. června 2009 o zavedení evropského referenčního rámce pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy[8],

– nezávislý evropský registr pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání[9], vypracovaný v kontextu Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, což je registr agentur zajišťujících kvalitu, které v podstatné míře splňují evropské normy a hlavní směry,

---

3 Návrh doporučení Rady o zavedení záruky k získání dovedností, COM(2016) 382.
4 Úř. věst. L 390, 31.12.2004, s. 6.
5 Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 25.
6 Úř. věst. C 398, 22.12.2012, s. 1.
7 http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.
8 Úř. věst. C 155, 8.7.2009, s. 1.
9 https://www.eqar.eu/.

– evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS)[10] vypracovaný v kontextu Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET), který byl zřízen doporučením Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. června 2009[11],

– boloňský proces pro vysokoškolské vzdělávání: evropského rámce kvalifikací se účastní 38 ze 48 evropských zemí Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání. Návrh je slučitelný s rámcem kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání. Konkrétně jsou deskriptory pro úrovně 5–8 evropského rámce kvalifikací slučitelné s dublinskými deskriptory pro tři cykly rámce kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání, včetně krátkého cyklu, který je vázán na první cyklus, nebo je jeho součástí. Stávající praxe v oblasti přiřazování ukazuje, že většina zemí provedla přiřazení kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací a autocertifikaci rámce kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání v rámci jednoho procesu,

– Úmluva Rady Evropy o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu (Lisabonská úmluva o uznávání) a doporučení k používání rámců kvalifikací při uznávání zahraničních kvalifikací, které výslovně zmiňuje evropský rámec kvalifikací jako nástroj, který má být využíván při uznávání kvalifikací v akademické oblasti,

– politiky a iniciativy v oblasti zaměstnanosti, například nařízení o síti EURES a doporučení Rady o zavedení záruk pro mladé lidi a o dlouhodobé nezaměstnanosti,

– směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací[12] ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU ze dne 20. listopadu 2013[13]. Podle směrnice může Komise zřídit společné rámce odborné přípravy jako společný soubor minimálních výsledků učení nutných pro výkon konkrétního povolání. Společné rámce odborné přípravy mají vycházet z úrovní evropského rámce kvalifikací.

• **Soulad s ostatními politikami Unie**

Návrh podporuje prioritu Komise, kterou je stimulovat růst a zaměstnanost usnadněním lepšího využívání lidského kapitálu, a tím pomoci růstu a konkurenceschopnosti. Snaží se odstranit překážky mobility, a tím usnadňuje a podporuje dosažení cíle, kterým je volný pohyb pracovníků.

Lepší pochopení kvalifikací ze třetích zemí podporuje Evropský program pro migraci. Narůstající migrační toky do Evropské unie a z Evropské unie upozorňují na potřebu lépe porozumět kvalifikacím uděleným mimo EU, jakož i na nutnost podpořit začleňování migrantů na trhy práce v EU, jak zdůraznil i akční plán EU pro integraci státních příslušníků třetích zemí[14]. Návrh je v souladu s politikou EU v oblasti uznávání odborných kvalifikací.

---

10 http://ec.europa.eu/education/library/publications/2015/ects-users-guide_en.pdf.
11 Úř. věst. C 155, 8.7.2009, s. 11.
12 Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22.
13 Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 132.
14 COM(2016)377 ze dne 7.6.2016, Akční plán pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Základem návrhu jsou články 165 a 166 Smlouvy.

Článek 165 stanoví, že: „*Unie přispívá k rozvoji kvalitního vzdělávání podporou spolupráce mezi členskými státy, a je-li to nezbytné, podporováním a doplňováním činnosti členských států*“. K cílům činnosti EU podle čl. 165 odst. 2 patří:

- podpora akademického uznávání diplomů a započítávání doby studia,
- rozvoj výměny informací a zkušeností týkajících se otázek, které jsou společné vzdělávacím systémům členských států.

Článek 166 stanoví, že: „*Unie provádí politiku odborného vzdělávání, jež podporuje a doplňuje činnost členských států*“. Ustanovení čl. 166 odst. 3 uvádí, že: „*Unie a členské státy podporují spolupráci se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi v oblasti odborného vzdělávání*“.

Návrh zajišťuje kontinuitu procesů zahájených na základě doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008, které se opíralo o tytéž články. Evropský rámec kvalifikací zahrnuje cíle v oblasti všeobecného a akademického vzdělávání a cíle v oblasti odborné přípravy na všech úrovních. Evropský rámec kvalifikací je nezbytný pro podporu mobility studujících a pracovníků v rámci odvětvových a zeměpisných hranic i napříč nimi. Podněcuje spolupráci mezi členskými státy a podporuje a doplňuje jejich činnost.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Nedostatek transparentnosti, chápání a oceňování dovedností a kvalifikací představuje překážku zeměpisné a profesní mobility pracovníků a studujících, která ovlivňuje EU jako celek. Je to hlavní příčina nedostatečného využívání dostupných dovedností, a to jak u státních příslušníků zemí EU, tak u státních příslušníků třetích zemí, zejména jsou-li držiteli zahraničních kvalifikací, tudíž se jedná i o důležitý důvod nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi.

Stávající nástroje na evropské úrovni mají jasná omezení a bez dalšího politického opatření se tento stav nijak nezmění. V důsledku přeshraniční mobility je třeba na úrovni EU přijmout ujednání, která zlepší transparentnost a chápání kvalifikací. Tohoto cíle nelze dosáhnout opatřením na vnitrostátní úrovni. Současně je nutné respektovat odpovědnost členských států za obsah výuky a za organizaci systémů vzdělávání. Iniciativa nezasahuje do odpovědnosti členských států za obsah a koncepci jejich systémů vzdělávání a odborné přípravy.

• Proporcionalita

Opatření navržená v rámci doporučení jsou přiměřená dosahování daných cílů. Návrh doporučení Rady se opírá o články 165 a 166 SFEU – zajišťuje kontinuitu procesů, které jednotlivé země zahájily za účelem přiřazení svých rámců a úrovní kvalifikací evropskému rámci kvalifikací, jak stanoví doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008. Návrh zohledňuje potřebu členských států, které vyžadují diferencovaný přístup, jenž odráží rozdílné hospodářské, finanční a sociální situace a nepřekračuje rámec nutných opatření. Budou využity stávající systémy podávání zpráv, a tudíž bude minimalizována správní zátěž.

- **Volba nástroje**

Volba nástroje – doporučení Rady – je v souladu s články 165 a 166 Smlouvy. Stávající evropský rámec kvalifikací, který bude doporučením Rady zrušen a nahrazen, se opíral o doporučení Evropského parlamentu a Rady. Předešlé zkušenosti ukazují, že doporučení Evropského parlamentu a Rady je účinným nástrojem, který členské státy dobře provádějí.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX-POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex-post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Byla provedena dvě nezávislá hodnocení doporučení o evropském rámci kvalifikací, jedno jménem Evropského parlamentu[15] a druhé jménem Komise[16]. Jejich hlavní zjištění a doporučení byly začleněna do zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 19. prosince 2013, která dospěla k závěru, že:

– by mělo být zlepšeno transparentní a soudržné přiřazování kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací s přihlédnutím k měnící se povaze systémů kvalifikací,

– úloha a účinky rámců kvalifikací založených na výsledcích učení na vnitrostátní a evropské úrovni by měly být posíleny,

– objasnění deskriptoru pro „kompetence“ může napomoci větší soudržnosti procesu přiřazování,

– měla by se zlepšit komunikace o evropském rámci kvalifikací v zájmu lepšího oslovení studujících, pracovníků a jiných zúčastněných stran,

– měla by být posílena vazba mezi rámci kvalifikací a systémy zajišťování kvality,

– měla by být objasněna úloha evropského rámce kvalifikací ve vztahu k mezinárodním kvalifikacím a ke kvalifikacím ze třetích zemí.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Bylo konzultováno mnoho zúčastněných stran[17]. Konzultace měla podobu:

– jednání,

– odpovědí na diskusní dokument upřesňující problémy a možné způsoby revize evropského rámce kvalifikací,

– součásti obecného diskusního dokumentu věnovaného nové agendě dovedností pro Evropu.

Odpovědi na konzultaci ukazují silnou podporu pro evropský rámec kvalifikací jako nástroj transparentnosti. Zúčastněné strany zdůraznily důležitost probíhajících vnitrostátních procesů

15 http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/cult/dv/esstudyeurqualifframewimplem/esstudyeurqualifframewimplemen.pdf.

16 http://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/DG%20EAC%20-%20Evaluation%20EQF%20-%20Final%20Report%20-%20Final%20Version.pdf.

17 Zvláštní konzultace k revizi doporučení o evropském rámci kvalifikací se konaly s poradní skupinou pro evropský rámec kvalifikací dne 19. ledna 2016 a se sociálními partnery EU dne 20. ledna 2016. Další podrobnosti k výsledkům těchto konzultací uvádí pracovní dokument útvarů Komise, analytické podklady pro novou agendu dovedností pro Evropu, SWD(2016) 195.

spojených s rámci kvalifikací, které spojily zúčastněné strany z různých odvětví vzdělávání a odborné přípravy, zaměstnanosti a odvětví mládeže.

Konzultace důrazně podpořila potřebu revidovat uvedené doporučení. V této souvislosti zúčastněné strany zdůraznily, že je nezbytné zvýšit jednotnost přiřazování výsledků napříč zeměmi. Zúčastněné strany rovněž podpořily:

– jednotný formát pro výsledky učení při současném zohlednění rozmanitosti vnitrostátních přístupů,

– začlenění společných zásad zajišťování kvality týkajících se všech druhů a úrovní kvalifikací přiřazených k evropskému rámci kvalifikací,

– společné zásady systémů kreditů propojených s evropským rámcem kvalifikací,

– nutnost aktualizovat doporučení podle dnešní reality a využít revizi k tomu, aby bylo doporučení vyjasněno.

Zúčastněné strany se rovněž shodly na tom, že doporučení musí být jasnější, pokud jde o mezinárodní (odvětvové) kvalifikace. Vyzdvihly skutečnost, že požadavky na zajišťování kvality a výsledky učení uplatňované na vnitrostátní kvalifikace by měly rovnou měrou platit i pro mezinárodní (odvětvové) kvalifikace.

Zúčastněné strany zdůraznily, že evropský rámec kvalifikací by se měl zaměřovat zejména na vytváření transparentnosti v Evropě (posilování srovnatelnosti a spolehlivosti provádění) a že srovnatelnost kvalifikací z EU a kvalifikací ze třetích zemí by neměla být bezprostřední prioritou opatření.

Tyto připomínky obecně potvrzují výsledky veřejné konzultace o evropském prostoru dovedností a kvalifikací, kterou Komise uskutečnila v roce 2014[18].

Návrh zohledňuje příspěvky zúčastněných stran. Komise však zastává názor, že vytvoření mezinárodních propojení mezi evropským rámcem kvalifikací a vnitrostátními a regionálními rámci třetích zemí je nezbytné v kontextu Evropského programu pro migraci, včetně nutnosti podpořit začleňování migrantů na trhy práce v EU, a v kontextu širší vnější politiky EU.

• **Posouzení dopadů**

Návrh má podobu doporučení Rady, které reviduje stávající nástroj a ponechává členským státům flexibilitu ve věci jeho provedení na vnitrostátní úrovni. Nebylo tudíž provedeno žádné posouzení dopadů. Návrh se nicméně opírá o rozsáhlý soubor empirických důkazů o provádění doporučení o evropském rámci kvalifikací na úrovni EU a členských států. Tyto důkazy také uvádějí, co je známo o nákladech a přínosech provádění stávajícího doporučení o evropském rámci kvalifikací. Všechny důkazy jsou obsaženy v pracovním dokumentu útvarů Komise, který je doprovodným dokumentem nové agendy dovedností pro Evropu a její přílohy zvlášť věnované evropskému rámci kvalifikací[19].

Byly posouzeny následující tři vzájemně se nevylučující možnosti:

[18] http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/consultations/documents/skills-results_en.pdf.

[19] Pracovní dokument útvarů Komise, Analytical underpinning for a New Skills Agenda for Europe, SWD(2016) 195.

Možnost 1: Upevnit srovnatelnost kvalifikací prostřednictvím důslednějšího přiřazování. Tato možnost nerozšiřuje oblast působnosti stávajícího doporučení.

– Zlepšování kvality a jednotnosti přiřazování: evropský rámec kvalifikací by byl upevněn tak, že by byly členské státy a Komise vyzvány, aby zajistily, že přiřazování bude probíhat jednotně jak na úrovni systému, tak na úrovni kvalifikací, s výslovným uznáním kritérií přiřazování. Bylo by zcela zjevné, že přiřazování není jednorázový proces s jedinou lhůtou (nyní rok 2010), ale soustavný proces, který vyžaduje, aby členské státy zajistily, aby byly zveřejňované údaje o přiřazování aktuální a odpovídaly vnitrostátnímu vývoji.

– Výraz „kompetence“ jako nadpis třetího sloupce deskriptorů evropského rámce kvalifikací (příloha II doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008) by byl pozměněn na „odpovědnost/samostatnost“, neboť použití výrazu „kompetence“ v doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 není jednotné. Odstraněním této nejednotnosti pojmů by se posílil přístup vycházející z výsledků učení, který evropský rámec kvalifikací prosazuje.

– Zlepšování šíření evropského rámce kvalifikací a informování o něm: členské státy by byly povinny zveřejňovat výsledky procesu přiřazování a informace o kvalifikacích na vnitrostátní a evropské úrovni. Základní údaje, které by měly být zveřejněny o každé kvalifikaci, by byly shromažďovány podle jednotného formátu. Byla by vypracována i vizuální metoda vyjadřování úrovní evropského rámce kvalifikací na osvědčeních a diplomech.

– Doporučení o evropském rámci kvalifikací by stanovilo jednotné zásady zajišťování kvality pro kvalifikace přiřazované k evropskému rámci kvalifikací. V tomto procesu by byla v souladu se zásadou subsidiarity plně respektována odpovědnost členských států za režimy zajišťování kvality uplatňované na vnitrostátní kvalifikace[20].

– Byly by vytvořeny zásady pro systémy kreditů vztažené k evropskému rámci kvalifikací s cílem dosáhnout lepší komunikace mezi systémy kreditů a kvalifikacemi. To by zlepšilo přenositelnost výsledků učení kvalifikací (složek kvalifikací) mezi různými vzdělávacími prostředími, včetně výsledků učení získaných prostřednictvím neformálního a informálního učení.

Stávající doporučení by bylo revidováno na základě článků 165 a 166 SFEU.

Možnost 2: Stanovit kritéria přiřazování a mechanismus pro přiřazování mezinárodních rámců kvalifikací a mezinárodních rámců odvětvových kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací: tato možnost by vyjasnila ustanovení stávajícího doporučení týkající se mezinárodních (odvětvových) kvalifikací. Zahrnovala by i opatření navrhovaná v rámci možnosti 1.

[20] Zásady jsou plně slučitelné s evropskými normami a hlavními směry pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání a s evropským referenčním rámcem pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Zásady zajišťování kvality pro všeobecné vzdělávání na úrovni EU jsou předmětem probíhající diskuse spojené s rámcem vzdělávání a odborné přípravy 2020.

Tato možnost by znamenala, že by ve spolupráci s členskými státy byla stanovena kritéria pro přiřazování mezinárodních (odvětvových) kvalifikací a jednotný postup pro přidělování úrovně evropského rámce kvalifikací mezinárodním (odvětvovým) kvalifikacím[21].

Stávající doporučení by bylo revidováno na základě článků 165 a 166 SFEU.

Možnost 3: Zlepšit srovnatelnost kvalifikací udělovaných v EU s kvalifikacemi ze třetích zemí. Tato možnost by rozšířila oblast působnosti evropského rámce kvalifikací. Zahrnovala by i opatření navrhovaná v rámci možnosti 1.

Tato možnost by znamenala zřízení mechanismů pro srovnatelnost kvalifikací udělovaných v EU s kvalifikacemi ze třetích zemí, a to včetně čtyř různých případů:

– strukturované dialogy se zeměmi sousedství EU, které s EU uzavřely dohodu o přidružení, jež by mohly vést k přiřazení jejich vnitrostátních rámců kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací,
– sladění evropského rámce kvalifikací s vyspělými vnitrostátními rámci kvalifikací včetně porovnávání úrovní,
– sladění evropského rámce kvalifikací s vyspělými regionálními rámci kvalifikací na celém světě, včetně porovnávání úrovní,
– podpora EU (např. prostřednictvím rozvojové pomoci) zemím při vývoji vnitrostátních rámců kvalifikací.

Stávající doporučení by bylo revidováno na základě článků 165 a 166 SFEU.

Analýzu a srovnání možností uvádí pracovní dokument útvarů Komise[22] na základě dostupných důkazů.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

K podpoře provádění tohoto doporučení se využívají stávající zdroje programu Erasmus+.

Navrhované doporučení Rady nevyžaduje další rozpočtové a personální zdroje EU pro Komisi.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Návrhem revidovaného doporučení o evropském rámci kvalifikací bude zrušeno a nahrazeno doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení.

V revidovaném doporučení jsou zachovány následující prvky doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008:

[21] Tím by nebyly dotčeny vnitrostátní postupy pro začleňování kvalifikací do vnitrostátních rámců kvalifikací.
[22] SWD (2016) 195.

– členským státům se doporučuje, aby používaly evropský rámec kvalifikací jako referenční nástroj pro srovnávání úrovní kvalifikací používaných v různých vnitrostátních systémech kvalifikací,

– členským státům se doporučuje, aby systémy a úrovně kvalifikací přiřazovaly k evropskému rámci kvalifikací transparentně pomocí přístupu založeného na výsledcích vzdělávání,

– členské státy by měly jednat tak, aby zajistily, že všechna nová osvědčení, diplomy nebo dodatky o kvalifikacích vydávané příslušnými orgány budou obsahovat jasný odkaz na příslušnou úroveň evropského rámce kvalifikací, aby mohli jednotlivci a zaměstnavatelé vidět každodenní přínosy větší transparentnosti kvalifikací.

Následující prvky byly oproti doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 změněny nebo jsou nové:

– členským státům bude doporučeno, aby přiřazování pravidelně aktualizovaly. Srovnání mezi vnitrostátními úrovněmi kvalifikací a úrovněmi evropského rámce kvalifikací tak zůstane relevantní a v souladu s vnitrostátními systémy kvalifikací,

– členským státům bude doporučeno, aby používaly dané metodiky přiřazování s cílem zajistit jednotnost provádění evropského rámce kvalifikací ve všech jednotlivých členských státech,

– výraz „kompetence“ v deskriptorech evropského rámce kvalifikací (příloha II) jako druh výsledku učení se nahrazuje výrazem „samostatnost a odpovědnost“, aby věrněji odrážel odpovídající deskriptory výsledků učení,

– do doporučení jsou jako příloha III zařazena kritéria přiřazování k evropskému rámci kvalifikací pro vnitrostátní rámce kvalifikací, která od roku 2008 vyvíjela poradní skupina pro evropský rámec kvalifikací,

– doporučení navrhuje revidovanou přílohu týkající se zásad zajišťování kvality, které mají být uplatňovány na kvalifikace, jež mají být přiřazeny k evropskému rámci kvalifikací (příloha IV). Uvedené zásady v souladu se zásadou subsidiarity plně respektují odpovědnost členských států za vnitrostátní režimy zajišťování kvality uplatňované na vnitrostátní kvalifikace. Tyto společné zásady jsou slučitelné s evropskými normami a hlavními směry pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání a s evropským referenčním rámcem pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Zásady zajišťování kvality pro všeobecné vzdělávání na evropské úrovni jsou předmětem probíhající diskuse spojené s rámcem ET 2020,

– zavedení přílohy týkající se zásad pro systémy kreditů související s evropským rámcem kvalifikací (příloha V),

– návrh vyzývá členské státy, aby po přiřazení zveřejnily výsledky procesu přiřazování. Členské státy by dále měly zajistit, aby byly informace o kvalifikacích a jejich výsledcích učení přístupné a zveřejněné. K tomuto účelu se navrhuje začlenění prvků jednotného formátu pro popis kvalifikací do přílohy VI,

– návrh vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy a zúčastněnými stranami zkoumala mimo oblast vysokoškolského vzdělávání možnost vývoje evropského registru pro subjekty monitorující systémy zajišťování kvality týkající se kvalifikací. Takový registr by se podobal výše zmíněnému evropskému registru pro zajišťování kvality ve vysokoškolském vzdělávání,

– návrh vyzývá Komisi, aby vypracovala normalizovanou vizuální metodu vyjadřování evropského rámce kvalifikací. Bylo by tak zajištěno lepší oslovení studujících, pracovníků a ostatních zúčastněných stran,

– revidované doporučení stanoví základy pro vztahy mezi vnitrostátními a regionálními rámci kvalifikací třetích zemí a evropským rámcem kvalifikací, jakkoli tyto vztahy nejsou prvořadou prioritou provádění. Veškeré takové vztahy by měly být v souladu s mezinárodními dohodami,

– Komise hodlá zřídit odbornou skupinu, která poskytne potřebnou platformu pro spolupráci mezi Komisí, členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami při provádění a monitorování tohoto doporučení. Tato činnost bude zahrnovat úkoly prováděné poradní skupinou pro evropský rámec kvalifikací od roku 2008,

– návrh vyzývá členské státy, aby posílily koordinaci vnitrostátního provádění evropského rámce kvalifikací,

– doporučení již výslovně neodkazuje na mezinárodní odvětvové organizace, které používají referenční úrovně a zásady evropského rámce kvalifikací.

2016/0180 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o evropském rámci kvalifikací pro celoživotní učení, kterým se zrušuje doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 165 a 166 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Kvalifikace slouží k nejrůznějším účelům. Indikují zaměstnavatelům, co jejich držitelé v zásadě znají a co jsou schopni vykonávat, tedy tzv. „výsledky učení“. Mohou být předpokladem přístupu k určitým regulovaným povoláním. Pomáhají orgánům v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a poskytovatelům vzdělávání a odborné přípravy určit úroveň a obsah výsledků učení získaných jednotlivcem. Jsou pro jednotlivce důležité i jako vyjádření osobního úspěchu. V důsledku toho hrají kvalifikace významnou úlohu při zvyšování zaměstnatelnosti, usnadňování mobility a přístupu k dalšímu vzdělávání.

(2) Kvalifikace jsou formálním výstupem posouzení a validace ze strany příslušného subjektu a obvykle mají podobu uznatelných dokumentů, jako jsou osvědčení nebo diplomy. Určují, že jednotlivec dosáhl výsledků učení podle daných standardů. Těchto výsledků učení lze dosáhnout nejrůznějšími způsoby ve formálním, neformálním nebo informálním prostředí. Informace o výsledcích učení by měly být snadno přístupné a transparentní.

(3) Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení[23] („doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008“) zřídilo společný referenční rámec o osmi úrovních kvalifikací vyjádřených pomocí výsledků učení s rostoucími úrovněmi znalostí. Ty slouží jako převodní můstek mezi různými systémy kvalifikací a jejich úrovněmi. Účelem evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení je zlepšit transparentnost, srovnatelnost a přenositelnost kvalifikací lidí.

(4) Širším cílem doporučení je přispět k modernizaci systémů vzdělávání a odborné přípravy a zvýšit zaměstnatelnost, mobilitu a sociální integraci pracovníků a studujících. Doporučení si rovněž klade za cíl lepší propojení formálního, neformálního a informálního učení, které rovněž vede k validaci výsledků učení nabytých praxí.

[23] Úř. věst. C 111, 6.5.2008, s. 1.

(5) Členské státy vypracovaly vnitrostátní rámce kvalifikací na základě výsledků učení a vztáhly tyto rámce k evropskému rámci kvalifikací prostřednictvím procesu označovaného jako „přiřazování“. Úrovně evropského rámce kvalifikací a deskriptory výsledků učení přispěly k lepší transparentnosti a srovnatelnosti kvalifikací na systémové úrovni. Přispěly i k obecnému posunu v oblasti vzdělávání a odborné přípravy směrem k zaměření na výsledky učení.

(6) Kvalifikace jednotlivců jsou transparentnější a srovnatelnější, jsou-li uváděny v dokumentech, které obsahují odkaz na příslušnou a platnou úroveň evropského rámce kvalifikací a popis dosažených výsledků učení.

(7) Na provádění evropského rámce kvalifikací na úrovni Unie a vnitrostátní úrovni by se měla podílet široká škála zúčastněných stran, aby byla zajištěna jeho obecná podpora. Klíčovými zúčastněnými stranami jsou: poskytovatelé vzdělávání a odborné přípravy (ať formální, či neformální), orgány příslušné pro kvalifikace, zaměstnavatelé, odborové svazy, průmyslové, obchodní a řemeslné komory, subjekty podílející se na uznávání akademických a odborných kvalifikací, služby zaměstnanosti a služby pověřené integrací migrantů.

(8) Ve své zprávě Evropskému parlamentu a Radě ze dne 19. prosince 2013 o hodnocení evropského rámce kvalifikací[24] Komise došla k závěru, že evropský rámec kvalifikací je obecně uznáván jako referenční bod pro rozvoj rámců kvalifikací, pro zavádění přístupu založeného na výsledcích učení a pro zlepšování transparentnosti a uznávání dovedností a kompetencí. Zdůrazňuje, že Unie by měla umožnit, aby studující a pracovníci mohli více zviditelnit své dovednosti a kvalifikace bez ohledu na to, kde je získali.

(9) Transparentnost a uznávání dovedností a kvalifikací jsou jednou z nových priorit strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy do roku 2020, který byl přijat v roce 2015[25]. Zpráva zdůrazňuje, že by evropský rámec kvalifikací měl být dále rozvíjen za účelem zvýšení transparentnosti a srovnatelnosti kvalifikací. Pokud jde o nově příchozí migranty, stávající nástroje transparentnosti by také mohly napomoci lepšímu pochopení zahraničních kvalifikací v EU a naopak.

(10) Díky posílené důvěře, porozumění a srovnatelnosti, kterou přinášejí, mohou evropský rámec kvalifikací a jemu přiřazené vnitrostátní rámce kvalifikací podpořit stávající postupy uznávání. To usnadňuje proces uznávání pro účely učení a práce.

(11) Vnitrostátní rámce a systémy kvalifikací v průběhu času procházejí změnami a jejich přiřazení k evropskému rámci kvalifikací by mělo být pravidelně aktualizováno.

(12) Důvěra v kvalitu a úroveň kvalifikací přiřazených k evropskému rámci kvalifikací je nezbytná, chceme-li podporovat mobilitu studujících a pracovníků v rámci odvětvových a zeměpisných hranic i napříč nimi. Doporučení o evropském rámci kvalifikací z roku 2008 obsahuje společné zásady zajišťování kvality v oblasti vysokoškolského vzdělávání a v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Ty by měly v souladu se zásadou subsidiarity také plně respektovat odpovědnost členských států za vnitrostátní režimy zajišťování kvality uplatňované na vnitrostátní kvalifikace. Normy a hlavní směry pro zajišťování kvality v Evropském prostoru vysokoškolského

[24] COM(2013) 897 final.
[25] Úř. věst. C 417, 15.12.2015, s. 25.

vzdělávání[26] a evropský referenční rámec pro zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání a přípravy[27] jsou základem pro takové společné zásady[28].

(13) Systémy kreditů pomáhají jednotlivcům v pokroku při učení tím, že usnadňují přechod napříč různými úrovněmi a typy vzdělávání a odborné přípravy a napříč hranicemi států. Usnadňují návrh, dosahování a posuzování výsledků učení v rámci úplných kvalifikací nebo složek kvalifikací. Umožňují studujícím kombinovat různé výsledky učení získané v různých studijních prostředích včetně digitálního, neformálního a informálního učení.

(14) Většina stávajících systémů kreditů na vnitrostátní i na evropské úrovni funguje v rámci institucionálního kontextu, například v oblasti vysokoškolského vzdělávání nebo v oblasti odborného vzdělávání a přípravy. Na evropské úrovni byl vypracován evropský systém přenosu a akumulace kreditů pro vysokoškolské vzdělávání[29] v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání. Pro odborné vzdělávání a přípravu byl doporučením Evropského parlamentu a Rady zaveden evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu[30]. Existuje narůstající potřeba propustnosti systémů vzdělávání a odborné přípravy a flexibilnějších vzdělávacích drah. V reakci na to je zapotřebí užší součinnost mezi rámci kvalifikací a systémy kreditů a systémy kreditů musí navzájem lépe spolupracovat.

(15) Ačkoli *acquis* EU v oblasti legální migrace a azylu stanoví rovné zacházení se státními příslušníky z hlediska uznávání kvalifikací (a dokonce i usnadňující opatření, pokud jde o osoby požívající mezinárodní ochrany[31]), státní příslušníci třetích zemí s terciárním vzděláním se nadále potýkají s vysokými mírami překvalifikovanosti a podzaměstnanosti. Spolupráce mezi Unií a třetími zeměmi v oblasti transparentnosti kvalifikací může podpořit začleňování migrantů na trhy práce v Unii. Vzhledem k narůstajícím migračním tokům do Unie a z Unie je zapotřebí lépe porozumět kvalifikacím udělovaným mimo Unii. Stále vyšší počet zemí usiluje o užší vazby mezi svým rámcem kvalifikací a evropským rámcem kvalifikací.

(16) Článek 49a revidované směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES[32] stanoví, že „*společné rámce odborné přípravy*“ pro regulovaná povolání lze stanovit aktem Komise v přenesené pravomoci jako společný soubor znalostí, dovedností a schopností. Společné rámce odborné přípravy „*vychází z úrovně evropského rámce kvalifikací*“. Při stanovování aktů v přenesené pravomoci by Komise měla zajistit, aby byly využity stávající odborné zkušenosti s prováděním evropského rámce kvalifikací. Odkazem na úrovně evropského rámce kvalifikací by neměl být dotčen přístup na trh práce v případech, kdy byly profesní kvalifikace uznány v souladu s revidovanou směrnicí 2005/36/ES.

---

26 http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.

27 Úř. věst. C 155, 8.7.2009, s. 1.

28 Zásady zajišťování kvality pro všeobecné vzdělávání na evropské úrovni jsou předmětem probíhajících diskusí spojených s rámcem vzdělávání a odborné přípravy 2020.

29 http://ec.europa.eu/education/library/publications/2015/ects-users-guide_en.pdf.

30 Úř. věst. C 155, 8.7.2009, s. 11.

31 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany.

32 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací, Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22.

(17) Rámec kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání[33] stanoví deskriptory pro první, druhý a třetí cyklus vysokoškolského vzdělávání. Každý deskriptor cyklu poskytuje vyjádření k obvykle očekávaným výsledkům a schopnostem, jež jsou spojovány s kvalifikací udělovanou na konci tohoto cyklu. Evropský rámec kvalifikací je slučitelný s rámcem kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání a s jeho deskriptory cyklu. Úrovně 5 až 8 evropského rámce kvalifikací odpovídají prvnímu cyklu (včetně krátkého cyklu, který je vázán na první cyklus, nebo je jeho součástí) a druhému, resp. třetímu cyklu rámce kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání, jak dále upřesňuje příloha II.

(18) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES o jednotném rámci Společenství pro průhlednost v oblasti kvalifikací a schopností (Europass), který lidem pomáhá prezentovat své dovednosti a kvalifikace[34],

(19) Vícejazyčná evropská klasifikace dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání („klasifikace ESCO“) podporuje lepší propojení mezi vzděláváním a zaměstnáním. Evropská klasifikace dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání zohlední údaje o kvalifikacích přiřazených k evropskému rámci kvalifikací.

(20) Informace o procesu přiřazování rámců kvalifikací k evropskému rámci kvalifikací a o kvalifikacích přiřazených k evropskému rámci kvalifikací by měly být okamžitě dostupné veřejnosti, a to i prostřednictvím rámce Europassu. Tento cíl by podpořilo používání jednotné struktury dat, formátů a metod ověřování k popisu kvalifikací. Usnadnilo by také chápání a využívání zveřejněných informací o kvalifikacích.

(21) Aby se evropský rámec kvalifikací stal viditelnější a lépe oslovoval uživatele, měla by dokumentace, jako jsou osvědčení a diplomy o nových kvalifikacích přiřazených k evropskému rámci kvalifikací, obsahovat vizuální odkaz na příslušnou úroveň evropského rámce kvalifikací.

(22) Na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie by měly existovat soudržnost, komplementarita a součinnost mezi prováděním evropského rámce kvalifikací, vnitrostátních rámců kvalifikací a stávajících a budoucích nástrojů pro transparentnost a uznávání dovedností a kvalifikací, včetně nástrojů pro zajišťování kvality, akumulaci a přenos kreditů a nástrojů vyvinutých v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání.

(23) Toto doporučení upevňuje evropský rámec kvalifikací jako společný referenční rámec o osmi úrovních vyjádřených pomocí výsledků učení, který slouží jako pomůcka ke srovnávání různých systémů kvalifikací a jejich úrovní.

(24) Komise hodlá zřídit platformu pro spolupráci mezi Komisí, členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami při provádění a monitorování tohoto doporučení. Tato činnost bude zahrnovat úkoly prováděné poradní skupinou pro evropský rámec kvalifikací od roku 2008,

(25) Členské státy by měly zajistit koordinaci úkolů, které od roku 2008 plní národní koordinační střediska evropského rámce kvalifikací.

DOPORUČUJE ČLENSKÝM STÁTŮM:

(1) Používat evropský rámec kvalifikací jako nástroj pro srovnávání všech druhů a úrovní kvalifikací v Unii.

---

33 http://www.ehea.info/Uploads/qualification/QF-EHEA-May2005.pdf.

34 Úř. věst. L 390, 31.12.2004, s. 6.

(2) Uvést vnitrostátní systémy a rámce kvalifikací do vztahu s evropským rámcem kvalifikací, především přiřazením vlastních úrovní kvalifikací k úrovním evropského rámce kvalifikací uvedeným v příloze II a používáním kritérií stanovených v příloze III.

(3) Aktualizovat přiřazování úrovní vnitrostátního rámce kvalifikací k úrovním evropského rámce kvalifikací stanoveným v příloze II a používání kritérií stanovených v příloze III, a to pravidelně a v intervalu nejvýše pěti let.

(4) Zajistit, aby přiřazené kvalifikace dodržovaly společné zásady zajišťování kvality stanovené v příloze IV, aniž jsou dotčeny vnitrostátní zásady zajišťování kvality, které platí pro vnitrostátní kvalifikace.

(5) Zajistit, aby systémy kreditů pro vnitrostátní rámce a systémy kvalifikací splňovaly společné zásady systémů kreditů stanovené v příloze V, aniž jsou dotčena vnitrostátní rozhodnutí o využívání systémů kreditů.

(6) Přijmout opatření, která zajistí, aby všechna nová osvědčení, diplomy a dodatky o kvalifikacích vydávané příslušnými orgány obsahovaly jasný odkaz na příslušnou úroveň evropského rámce kvalifikací.

(7) Zpřístupnit výsledky procesu přiřazování veřejnosti na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie a zajistit, aby byly informace o kvalifikacích a jejich výsledcích učení přístupné a zveřejněné, a to pomocí jednotného formátu stanoveného v příloze VI.

(8) Povzbuzovat využívání evropského rámce kvalifikací ze strany sociálních partnerů, veřejných služeb zaměstnanosti, poskytovatelů vzdělávání a veřejných orgánů, a to s cílem podpořit srovnávání kvalifikací a transparentnost jejich výsledků učení.

(9) Posílit koordinaci vnitrostátního provádění tohoto doporučení s přihlédnutím k poznatkům získaným z činnosti vnitrostátních subjektů podporujících rozvoj dovedností.

DOPORUČUJE KOMISI VE SPOLUPRÁCI S ČLENSKÝMI STÁTY A ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI:

(10) Podporovat jednotnost provádění evropského rámce kvalifikací ve všech členských státech vypracováním metodik pro vyrovnávání vnitrostátních kvalifikací.

(11) Vypracovat metodiky pro používání a uplatňování výsledků učení v oblasti kvalifikací.

(12) Zkoumat mimo oblast vysokoškolského vzdělávání možnost vývoje registru pro subjekty monitorující systémy zajišťování kvality pro kvalifikace.

(13) Vypracovat standardní formát pro popis výsledků učení, který se bude používat pro účely srovnávání.

(14) Vypracovat normalizovanou metodu komunikace týkající se evropského rámce kvalifikací, zejména pokud jde o způsob uvádění úrovní evropského rámce kvalifikací na nových osvědčeních, diplomech a dodatcích o kvalifikacích.

(15) V souladu s mezinárodními dohodami podporovat postupné vypracování a uplatňování kritérií a postupů, které umožní srovnávání vnitrostátních a regionálních rámců kvalifikací třetích zemí s evropským rámcem kvalifikací.

(16) Zavést vzájemná hodnocení a výměny osvědčených postupů mezi členskými státy.

(17) Zajistit rozvoj evropského rámce kvalifikací v plném souladu s evropskou spoluprací v oblasti vzdělávání a odborné přípravy podle strategického rámce ET 2020.

(18) Zajistit, aby se k podpoře provádění tohoto doporučení využíval program Erasmus+.

DOPORUČUJE KOMISI:

(19) Podávat dle potřeby zprávy o pokroku po přijetí tohoto doporučení v kontextu příslušných rámců politiky v oblasti vzdělávání / odborné přípravy a zaměstnanosti.

(20) Ve spolupráci s členskými státy a po konzultaci s dotčenými zúčastněnými stranami posoudit a zhodnotit opatření přijatá v reakci na toto doporučení a do roku 2022 podat Radě zprávu o získaných zkušenostech a důsledcích pro budoucnost, případně též včetně přezkumu a revize tohoto doporučení.

Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní učení se zrušuje.

Ve Bruselu dne

Za Radu
předseda